

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

20 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610 - 17072455
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa Kemal ÇELEBİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

AYDIN MİLLETVEKİLİ
SAYIN SÜLEYMAN BÜLBÜL'ÜN
TBMM 7/41168 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/41168
62117

SORULAR

Aydın'ın Nazilli ilçesine bağlı Yalınkuyu ve Kestel mahallelerinde kum ve çakıl ocağı ile kırma-eleme tesisi kurulacağına ilişkin iddialar basına yansımıştır. Yerleşim yerlerine yakın mesafede planlanan bu proje; zeytinlikler, meyve bahçeleri ve mera vasfındaki alanlar üzerinde ciddi bir baskı yaratma riski taşımaktadır.

3573 sayılı Zeytincilik Kanunu'nun 20. maddesinde; zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede tesislerin yapılamayacağı ve işletilemeyeceği açıkça hüküm altına alınmıştır. Buna karşın Aydın'da çeşitli santral ve maden projelerinin hayata geçirildiği görülmekte; çevresel etki değerlendirme süreçlerinin ve projelerin olası sonuçlarına ilişkin incelemelerin yeterliliği konusunda kamuoyunda ciddi endişeler oluşmaktadır. Tarımsal üretim açısından stratejik öneme sahip Aydın'da bu tür faaliyetlerin telafisi güç zararlar doğurabileceği değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede;

- 1- Aydın'da işletme izni verilen ve izin süreci devam eden kum-çakıl ocaklarına ilişkin tarım, su kaynakları ve toprak üzerinde tespit edilen etkiler ve zarar bulguları nelerdir?
- 2- Projeye ilişkin Bakanlığınızca bölge halkının katılımıyla ÇED süreci/bilgilendirme toplantısı yapılmış mıdır? Yapıldıysa tarihleri ve katılım bilgileri nelerdir?
- 3- Projeye ilişkin sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin görüşlerine başvurulmuş mudur? Başvurulduysa hangi kurum ve kuruluşlardan hangi görüşler alınmıştır?
- 4- Projenin tarımsal ürünlere zarar vermesi halinde; üreticilerin zararlarının tespiti, telafisi süreçlerine ilişkin Bakanlığınızın öngördüğü mekanizma nedir?
- 5- Bakanlığınızca Aydın ilinde faaliyet yürüten taş ocakları ve maden sahaları hangi sıklıkla denetlenmektedir? Son iki yıl içinde yapılan denetim sayısı kaçtır ve denetimlerde tespit edilen başlıca ihlaller nelerdir?
- 6- Denetim yetersizliği iddiasıyla Bakanlığınıza iletilen şikayetlerin sayısı kaçtır? Şikayetlerin kapsamı nedir ve sonuçları nelerdir?
- 7- Söz konusu proje için yer seçimi yapılırken hangi kriterler esas alınmıştır? Tarım / mera niteliği bulunan alanlar ile yerleşim yerlerine yakınlık dikkate alınarak alternatif yer seçeneği değerlendirilmiş midir?

CEVAPLAR

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında yapılan inceleme bir izin onay olmayıp, çevresel etkilerin değerlendirilmesi sürecidir. Kum-çakıl ocakları IA Grubu madenler kapsamına girmektedir. Bu madenlere ilişkin işletme izinleri Aydın Valiliği (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı)' nden alınmaktadır.

Aydın Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği uyarınca Ek 1 Listesi kapsamındaki projelere Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmektedir. Söz konusu proje ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 Listesi kapsamında yer alan bir proje olduğundan böyle bir süreç uygulanmamaktadır.

Aydın Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından projeye ilişkin Devlet Su İşleri (DSI) 21. Bölge Müdürlüğü, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Aydın Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar 4. Bölge Müdürlüğü, Denizli TEİAŞ 21. Bölge Müdürlüğü, Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne ve Tabiat Varlıklarını Koruma İşlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü'nün görüşleri talep edilmiş olup, ÇED süreci devam etmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine çevre denetimleri ve ÇED izleme-kontrol çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. Maddesi'ne göre idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Ayrıca fiilin diğer kanunlara göre suç oluşturması halinde Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların uygulanması için adli makamlara suç duyurusunda bulunmaktadır.